

Зелена економіка та її соціально-економічний вплив на регіони та підприємства

Марія Маслова

здобувач групи ФТМ, 1-32,

Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна,

e-mail: m.maslova_ftm_32_25_b_d@knu.edu.ua,

Науковий керівник:

Юлія Ясько

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики,

Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна,

e-mail: y.yasko@knu.edu.ua,

ORCID: 0000-0002-8756-4612

Зелена економіка стала одним із ключових напрямів сучасного розвитку, оскільки вона поєднує екологічні цілі з економічним зростанням та соціальним добробутом. У світі, що стикається зі зростаючими викликами кліматичних змін, виснаженням природних ресурсів та погіршенням стану довкілля, перехід до нової моделі господарювання є не лише необхідністю, а й стратегічною можливістю.

Відповідно до Програми ООН з навколишнього середовища, зелена економіка поліпшує добробут людей і забезпечує соціальну справедливість, при цьому суттєво знижуючи ризики для навколишнього середовища та запобігаючи його деградації [1]. Основні її принципи полягають у скороченні викидів парникових газів, переході на відновлювані джерела енергії, раціональному використанні природних ресурсів та стимулюванні екологічних інновацій. Для регіонів і підприємств це означає необхідність не лише впровадження сучасних технологій, а й проведення глибоких структурних змін у господарській діяльності та політиці розвитку [2, с. 83].

Науковці Н.О. Шишпанова та І.В. Кормишкіна зазначають, що перехід до зеленої економіки вимагає узгодженої державної підтримки, реформ у сфері енергетики, промисловості й управління ресурсами, а також широкого впровадження нових моделей виробництва та споживання, що дає можливість забезпечити економічне зростання на основі екологічної безпеки, не виснажуючи природні екосистеми та створюючи стійкі умови для розвитку як регіонів, так і підприємств [3, с. 89].

Моделі зеленої економіки охоплюють різні підходи, що забезпечують сталий розвиток регіонів і підприємств та зменшують негативний вплив господарської діяльності на довкілля. Однією з ключових моделей є перехід на відновлювані джерела енергії, що дозволяє регіонам зміцнювати енергетичну безпеку, а підприємствам знижувати витрати на енергію та зменшувати викиди. Модель екологічної модернізації промисловості сприяє оновленню виробничих потужностей, впровадженню чистих технологій та скороченню шкідливих викидів, що безпосередньо покращує екологічну ситуацію в регіонах і підвищує конкурентоспроможність підприємств.

Циркулярна економіка спрямована на максимальне повторне використання ресурсів, зниження обсягів відходів і впровадження переробних технологій, що забезпечує економію коштів та раціональне використання природних матеріалів. Розвиток екологічного туризму й використання екосистемних можливостей формують нові перспективи для регіонів, адже сприяють збереженню природних територій, створенню додаткових робочих місць і підвищенню інвестиційної привабливості.

Також важливе місце посідають інноваційні зелені технології, завдяки яким підприємства можуть зменшувати екологічний слід своєї діяльності, підвищувати ефективність виробництва та виходити на нові ринки. Для регіонів розвиток таких технологій означає модернізацію економічної структури, формування нових кластерів і розширення можливостей для інноваційного зростання [3, с. 89].

Зелене відновлення є особливо актуальним для України, яка отримала шанс переорієнтувати економіку на екологічно безпечний шлях розвитку. Для регіонів, що постраждали внаслідок воєнних дій та екологічних катастроф, зокрема знищення Каховської ГЕС, зелена модель відновлення забезпечує не лише ліквідацію наслідків, а й створення основи для стійкого та збалансованого зростання. Такі підходи дозволяють залучати інвестиції, відбудовувати інфраструктуру з урахуванням кліматичної стійкості та запроваджувати сучасні технології в енергетиці, промисловості та управлінні ресурсами.

У межах зеленої економіки формується амбітна модель розвитку, що передбачає інтеграцію екологічної політики у всі економічні сектори та діяльність підприємств. Її ключові засади орієнтовані на принцип «decoupling», що являє собою розмежування економічного зростання та негативного впливу на природні ресурси. Для регіонів це означає підвищення ефективності використання водних і земельних ресурсів, розвиток циркулярної економіки, скорочення викидів та забруднення. Підприємства в такій моделі отримують стимул інвестувати в інноваційні технології, підвищувати ресурсну продуктивність та впроваджувати екологічні стандарти [3, с. 90].

Отже, зелена економіка виступає не лише екологічним трендом, а стратегічним інструментом довгострокового соціально-економічного розвитку регіонів і підприємств. Для України зелена трансформація відкриває можливість побудувати конкурентоспроможну, інноваційну та стійку економіку на основі відновлюваної енергетики, циркулярних підходів і зелених технологій.

Ключові слова: зелена економіка; добробут населення; модель розвитку.

Список використаних джерел

1. Букресва Д.С., Коваленко Т.Е., Манукян А.Г. «Зелені» стратегії для сталого розвитку підприємства та підвищення ефективності його діяльності. Економіка та суспільство. Фінанси, банківська справа та страхування, 2023. Вип. 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-121>
2. Dzwigol H., Trushkina N., Kwilinski A. *The Organizational and Economic Mechanism of Imple-*

menting the Concept of Green Logistics. Virtual Economics. 2021. № 4 (2). P. 74-108.

3. *Шипанова Н.О., Кормишкіна І.В. Зелена економіка як інструмент повоєнного відновлення регіонів. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід, 2024. № 10. С. 87-92.*